

RR Regeringsrätten

RÄTTSFALL

Periodiskt understöd. Hushållsgemenskap?

Besvär av Ö. angående inkomsttaxering år 1948. — Ö. yrkade avdrag för periodiskt understöd till en dotter och en son. Dottern var gift och bebodde med sin man och ett barn två rum i en av Ö. förhyrd våning. Enligt Ö. hade dottern haft eget hushåll, ehuru hon använt Ö:s kök. Denna anordning hade betingats av rådande bostadsbrist. Sonen hade hyrt ett rum i samma fastighet. PN vägrade avdrag för understöden, enär mottagarna tillhört Ö:s hushåll. KR och RR: ej ändring. ((RR:s utslag den 9/1 1953.))

Realisation eller löpande försäljning?

A. Besvär av lantbrukaren E. angående inkomsttaxering år 1948. E., som uppgav sig under beskattningsåret ha haft i medeltal 2 hästar och en del andra kreatur, sålde under året den ena hästen på grund av foderbrist och på grund av omläggning av jordbruksdriften. TN beskattade den erhållna köpeskillingen 1.050 kr. E. anförde, att han alltid tidigare haft två hästar men skulle i fortsättningen ha endast en häst. TO framhöll, att den sålda hästen var en treårig unghäst, som var uppfödd på gården och således en produkt av denna. Försäljningen vore ett led i en med vissa mellanrum återkommande försäljning. TI påpekade, att

E. år 1944 haft blott en häst och ett föl. E:s uppgift, att han alltid haft två hästar vore alltså icke riktig. PN, KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 17/10 1952.)

Anm.: Jämför RÅ 1952 not. 1012, där en person, som sålt sin enda häst beskattades för försäljningssumman såsom inkomst av jordbruksfastighet.

B. Besvär av lantbrukaren B. angående inkomsttaxering år 1947. — B., som under 1946 sålt sex hästar för 20.000 kr. uppgav till beskattning härav endast 5.000 kr, motsvarande hans normala försäljning. TN beskattade hela beloppet 20.000 kr. Hos PN yrkade B. att icke beskattas för detta belopp. Han hade nämligen sålt alla sina avelsston av ardenneras utom ett, stammodern, som var över 20 år gammal och som ej varit dräktigt de sista två åren. Av de kvarvarande hästarna vore 3 arbetshästar, 2 varmblodiga ston samt 7 st. föl och unghästar. PN biföll B:s talan. Hos KR yrkade TI fastställelse av TN:s beslut. B. hade drivit sitt jordbruk utan kreatur och i stället lagt an på hästuppfödning. Denna uppfödning hade under beskattningsåret tydligen omlagts såtillvida, att B. sålt undan sina ardennerhästar men utvidgat remontuppfödningen. TI kunde icke finna att den omständigheten att endast ardennerhästarna försåls skulle motivera att för-

säljningen hänfördes till skattefri realisation. För bedömning av om realisation föreläge borde försäljningen ses i samband med hästbeståndet i dess helhet. Antalet hästar inkl. unghästar utgjorde vid beskattningsårets början 15 och vid dess slut 12. Med hänsyn härtill kunde hästbesättningen icke anses ha till väsentligaste delen realiserats. KR biföll TI:s talan och försäljningssumman 20.000 kr förklarades utgöra skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 16/1 1953.)

Nyuppsättning eller ersättningsanskaffning av skördetröska.

A. Besvär av TI angående godsägaren J:s inkomsttaxering år 1946. — TN förvägrade J. ett med 6.000 kr yrkat avdrag för skördetröska, som anskaffats för 11.500 kr. J. klagade hos PN och anförde, att skördetröskan ersatte flera på gården dessförinnan använda maskiner, nämligen två skördemaskiner (självbindare) samt en stationär tröska eller tröskverk. Dessa maskiner användes därför icke längre i lantbruket. De hade ersatts av skördetröskan, som ju bestod av just sådana tidigare använda maskiner, ehuru sammansatta till en enda samverkande maskin. Skördetröskan utgjorde således både med hänsyn till sin konstruktion och sin verkan en full motsvarighet till och ersättning för de tidigare använda maskinerna. Dessa senare hade J. visserligen icke ännu kunnat sälja, då han icke fått önskat pris för dem, men så snart detta bleve möjligt, komme de att säljas och skulle köpeskillingen deklarerars. — TI avstyrkte bifall då de gamla maskinerna alltjämt funnos kvar på gården. PN: ej ändring. Hos KR åberopade J intyg av två grannar, enligt vilket J. rationaliserat jordbruksdriften bl. a. genom anskaffandet av skördetröskan. Skördearbetet hade härige-

nom kunnat utföras i ett moment och således ersatt såväl självbindare som stationär tröska. De gamla skördemaskinerna hade blivit överflödiga och traktorbindaren, varmed så gott som hela skörden tidigare togs, hade av J. sålts i juli 1946 för 1.740 kr. På förfrågan upplyste J., att den stationära tröskan anskaffats år 1934 för 6.690 kr och traktorbindaren år 1936 för 2.160 kr. TI förklarade, att genom inköpet av skördetröskan självbindaren torde ha blivit helt ersatt. Denna hade också enligt uppgift sålts. Det äldre tröskverket kunde emellertid icke antas ha blivit överflödigt utan torde komma att i stor utsträckning användas vid sidan av skördetröskan. TI ville icke motsätta sig ett avdrag å 2.500 kr. KR medgav avdrag för hela avbetalningen å skördetröskan, 6.000 kr. TI yrkade hos RR. att avdraget måtte begränsas till 2.500 kr. RR: ej ändring, enär det av vad i målet förekommit finge anses framgå, att av hela kostnaden för ifrågavarande skördetröska, 11.500 kr., så stort belopp som J. under beskattningsåret avbetalat å densamma eller 6.000 kr avsett inventarier, som förut funnits å fastigheten. (RR:s utslag den 10/10 1952.)

Anm.: RR:s motivering synes utsluta rätt till avdrag för senare avbetalningar.

B. Besvär av hemmansägaren L. angående inkomsttaxering år 1949. — Liknande fall som under A. L. köpte under 1948 en ny skördetröska till ersättande av ett gammalt stationärt tröskverk och en äldre självbindare. Enligt anbud skulle ett nytt tröskverk med tillbehör kostat 7.045 kr och en ny självbindare 2.274 kr. Efter avräkning av värdet å det äldre tröskverket och den äldre självbindaren utgjorde mellanskillnaden 5.045 kr för tröskverket och 2.074 kr för självbindaren. L., som behöll de

gamla maskinerna, yrkade avdrag med 5.000 kr för inköp av den nya skördetröskan. TN vägrade avdraget. Hos PN framhöll L., att de gamla maskinerna befunno sig i ett mycket utslitet tillstånd. Om han ej köpt skördetröskan hade han måst ersätta tröskverket och självbindaren med nya maskiner. Han skulle då ha varit berättigad till avdrag för mellanavgifterna, tillsammans 7.119 kr. L. ansåg sig därför berättigad till avdrag med 5.000 kr. vid 1949 års taxering och med 2.119 kr vid 1950 års taxering. PN: ej ändring. Hos KR framhöll L. bl. a., att vid bedömningen av om den nyanskaffade maskinen skulle anses ersätta en tidigare befintlig maskin hänsyn borde tagas till varaktighetstiden hos den äldre maskinen. Denna tid vore i första hand beroende av ekonomiska faktorer. En maskin utrangerades nämligen ofta icke endast av det skälet att den fysiskt vore försliten utan på grund av att den tekniska utvecklingen skapat nya uppfinningar och förbättringar, som ur ekonomisk synpunkt konkurrerade ut de äldre maskinerna. TO hemställde om avslag, då de maskiner, som skulle ersättas, redan vid inköpet voro gamla och nedslitna. Både bindaren och tröskverket hade använts 1949 under skörden. KR: ej ändring. RR medgav avdraget, enär det av vad i målet förekommit finge anses framgå, att av hela kostnaden för ifrågavarande skördetröska så stort belopp, som L. under beskattningsåret avbetalat å densamma eller 5.000 kr avsett ersättning för inventarier, som förut funnits å fastigheten. (RR:s utslag den 21/11 1952.)

Reparation eller ombyggnad?

Besvär av makarna W. angående inkomsttaxering år 1949. — Makarna W. yrkade avdrag för underskott å en jordbruksfastighet med 36.580 kr.

Därvid hade makarna tillgodofört sig avdrag för reparationer å fastigheten med 37.000 kr. PN medgav avdrag för reparationer med 15.000 kr. KR: ej ändring. — Fastigheten hade köpts år 1935, då den var taxerad till 13.700 kr, varav 12.000 kr jordbruksvärde. Mangårdsbyggnaden var mer än 200 år gammal och enligt makarna W:s uppgift praktiskt taget obeboelig vid förvärvet. En del av byggnaden beboddes av arrendatorn. I målet lämnades en utförlig beskrivning om hur byggnaden iståndsattes bit för bit. Detta hade i stor utsträckning skett med bibehållande av de ursprungliga beståndsdelarna. — TI framhöll, att här vore fråga om en av ålder och förslitning förbrukad byggnad, vilken för att kunna användas såsom mangårdsbyggnad för det utökade jordbruket (jämte sommarbostad för ägaren) måst helt ombyggas. Endast av pietetsskäl syntes den gamla formen på byggnaden och en del av det äldre materialet ha använts. Det hade icke blivit dyrare att riva den gamla byggnaden och i stället bygga nytt. Det hade därför varit befogat att icke medgiva något avdrag för reparationskostnad. RR: Enär i målet icke förebragts skäl, som kan föranleda nedsättning av de överklagade taxeringarna, lämnas det slut, vartill KR kommit utan ändring. (RR:s utslag den 16/1.)

Värdeminskning å värmepanna, kostnad för fördjupning av brunn.

Besvär av direktören M. angående inkomsttaxering år 1948. M. bebor en fastighet med taxeringsvärde av 42.000 kr., därav 25.000 kr byggnadsvärde, och innehållande 8 rum och kök med moderna bekvämligheter. Såsom hyresvärde har godkänts ett belopp 1.500 kr. M. erhöll av MKPN avdrag för värdeminskning å byggnaden med en procent av det i taxeringsvärdet ingående byggnadsvärdet eller med 250 kr men icke sär-

skilt värdeminskningsavdrag för värmepanna. Allmänna ombudet anförde, att vid taxering i Stockholms län medgåves värdeminskningsavdrag för bostadsbyggnader med en procent å byggnadsvärdet, varvid särskilt förhöjt avdrag icke medgåves för värmepanna, om fastigheten beboddes av ägaren ensam. Denna praxis sammanhängde med att hyresvärdena inom länet i dylika fall ej uppskattades till högre belopp än fem procent av taxeringsvärdena. För M:s del hade hyresvärdet upptagits till endast drygt 3,5 procent av taxeringsvärdet. KR och RR: ej ändring. — Hos MKPN yrkade M. avdrag för kostnader för djupborrning av en brunn och insättande i samband därmed av en ny pump med 1.802 kr. Kostnaderna hade enligt M. orsakats av den under beskattningsåret rådande enastående torkan. Allmänna ombudet invände, att visserligen hade avdrag i ett par fall medgivits för fördjupning av brunn, då fördjupningen måst ske därför att andra brunnar grävts i grannskapet eller dylikt, men avdrag hade icke medgivits vid uppgrävning eller fördjupning av brunn av annan orsak. MKPN vägrade avdraget. Hos KR påpekade M., att någon åtskillnad icke borde göras mellan det fall att vattenbrist uppstode i en brunn på grund av att andra brunnar grävts i grannskapet eller om vattenbristen uppkommit på grund av den minskade vattentillförsel, som av annan orsak uppkom under år 1947. I båda fallen föreläge behov av en reparation i den redan förefintliga brunnen. KR: ej ändring. RR medgav avdraget. (RR:s utslag den 17/10 1952).

Ej beskattning av återvunna värdeminskningsavdrag i förvärvskällan inkomst av tjänst.

A. Besvär av TI angående köpmannen Z:s inkomsttaxering år 1948. — TN höjde Z:s deklarerade inkomst

av tjänst som handelsresande med 3.400 kr, avseende värdeminskningsavdrag, som Z. vid tidigare års taxeringar åtnjutit vid beräkning av tjänsteinkomsten för en i tjänsten använd bil men som han nu återbetkommit vid försäljning av bilen. PN fastställde beslutet. KR, varest Z. klagade, förklarade emellertid, att beloppet 3.400 kr icke kunde anses utgöra för Z. skattepliktig intäkt av tjänst. Hos RR framhöll TI, att man i praktiken ofta medgivit avdrag för värdeminskning i förvärvskällan inkomst av tjänst (t. ex. för handelsresandes bilar) i analogi med vad som gällde förvärvskällan inkomst av rörelse (gränsen mellan tjänst och rörelse f. ö. ofta oklar). Men då borde de för inkomstkällan rörelse gällande reglerna om beskattning av återvunna värdeminskningsavdrag äga tillämpning å inkomstkällan tjänst. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/1 1953.)

B. Besvär av TI angående representanten K:s inkomsttaxering år 1948. — Liksom i det föregående fallet beskattades K. av TN och PN för återvunna värdeminskningsavdrag vid försäljning av en bil, som K. använt i sin tjänst. KR undanröjde beskattningen av samma skäl som i föregående mål. TI yrkade hos RR fastställelse av PN:s beslut. Alternativt yrkade han att K. måtte förvägras värdeminskningsavdrag å en under beskattningsåret nyinköpt bil. K. genmälde mot det förra yrkandet, att någon analog tillämpning av bestämmelserna för rörelse kunde icke få ske, när det blev fråga om en utvidgning av begreppet skattepliktig intäkt. Rätten till avdrag för värdeminskning vore i överensstämmelse med gällande praxis. RR lämnade besvaren utan bifall, enär ifrågavarande belopp å 5.000 kr (de återvunna värdeminskningsavdragen) icke kunde anses utgöra för K. skattepliktig intäkt av tjänst samt nämnda förhållande icke utgjorde skäl för att

avdrag för värdeminskning av den nyinköpta bilen skulle förvägras honom. (RR:s utslag den 8/1 1953.)

Idrottsmans träningskostnader.

Besvär av sporthandlaren J. angående inkomsttaxering år 1948. J., som är en känd aktiv tävlingscyklist och skridskoåkare, har av en cykelfirma erhållit ett träningsbidrag å 1.200 kr. Träningsbidraget uppgavs vara avsett till bestridande av rese- och uppehållskostnader utom hemorten vid träning på cykel och skridskor. J. yrkade avdrag för sådana kostnader med 477 kr., därvid avräkning skett för inbesparade levnads-kostnader. TN och PN medgav avdrag med endast 50 kr. Hos KR föredde J. en specifikation å det yrkade avdraget. I kostnaderna ingick bl. a. utgifter för resa till och från Vålådalen samt resor till och från Stockholm ävensom uppehållskostnader i Stockholm. Kostnaderna i Stockholm avsåge träning på Stadions konstfrusna isbana. Kostnader i samband med cykelåkning utfördes i specifikationen med 200 kr. TI ansåg att varken kostnaderna för resa till Vålådalen eller kostnaderna för skridskoåkning kunde anses nödvändig för träningsbidragets erhållande. Beträffande de direkta kostnaderna för cykelåkning hade J. enligt TI icke förebragt utredning om ökade utgifter under bortovaro från hemmet. TI avstyrkte därför bifall. J. framhöll att skridskoåkning var lämplig träning under vintern för cykelåkning på sommaren. KR: ej ändring. RR lämnade besvaren utan bifall. (RR:s utslag den 23/10 1952.)

Skattepliktig intäkt? Förvärvskälla? Avdrag för substansminskning.

Besvär av hemmansägaren K. angående inkomsttaxering år 1946. — K., som äger en jordbruksfastighet, har till ett bolag upplåtit rätt att tillgodogöra sig lera och kvartssand

på fastigheten mot viss ersättning. Enligt avtalet äger han också uppbära ersättning för lera och sand som bolaget tar från en angränsande fastighet, som icke tillhör K. K. är nämligen skyldig tåla visst intrång på sin fastighet för att bolaget skall komma åt fyndigheterna på grannfastigheten. Enligt avtalet har ersättningen utgått dels för ton bruten lera eller sand (gäller även grannfastigheten), dels ock för den för brytningen erforderliga marken per tunnland alltefter brytningens fortskridande. Vidare har K. ägt rätt till arrende för upplag av schaktningsjord m. m. — På grund av avtalet uppbär K. under beskattningsåret 55.409 kr, därav 29.908 kr belöpte på vad som tagits på K:s fastighet och 25.501 kr på det som brutits på grannfastigheten. K. gjorde gällande, att beloppet 29.908 kr utgjorde icke skattepliktig intäkt (en "lyckovinst", ty fyndigheten var icke känd när han förvärvade fastigheten). PN ansåg hela beloppet 55.409 kr utgöra skattepliktig inkomst av rörelse såsom varande royalty (se 28 § 1 mom. st. 3 kommunalskattelagen). KR: ej ändring. RR förklarade beloppet vara att hänföra till intäkt av jordbruksfastighet (härigenom uppkom å jordbruket överskott i stället för underskott och K. kunde utnyttja procentavdraget). Vidare tillerkändes K. i brist på tillfredsställande utredning avdrag för avskrivning å anskaffningsvärdet å fyndigheterna å den egna fastigheten med 3.000 kr. (RR:s utslag den 23/1 1953.)

Anm.: Även om ersättning för utnyttjande av fyndigheter å jordbruksfastighet har karaktär av royalty, torde ersättningen, då det är fråga om upplåtelse å annan än ägaren att tillgodogöra sig desamma, hänföras till intäkt av jordbruksfastighet, se 21 § d) kommunalskattelagen. Ehuru bestämmelsen om substansminskningsavdrag finnes i 29 § jämte anvisningar i samma lag (om-

kostnaderna i rörelse), kan sådant avdrag medges även i förvärvskällan inkomst av jordbruksfastighet.

Koncernbidrag

Besvär av Karlstads Tagelspinneri Adolf Nyhlén Aktiebolag angående inkomsttaxering år 1947. — Bolaget, vars rörelse under kriget nedgått på grund av råvarubrist, upplät en del lokaler, vilka härigenom kommo att stå tomma, till det av bolaget startade Aktiebolaget Tvättcentralen. Klagandebolaget har av samtliga instanser förvägrats avdrag för ett "koncernbidrag" till tvättbolaget. TO framhöll i målet, att det i detta fall icke funnes sådant inre samband

mellan de olika bolagen, som förut-sattes för rätt till avdrag. Bolaget åberopar gemenskap i lokaler, personal, maskiner m. m. (RR:s utslag den 30/10 1952.)

Föreningsavgifter. Skogsvägar.

Aktiebolaget Iggesunds Bruk har vid inkomsttaxering år 1945 icke erhållit avdrag för avgifter till Svenska Trävaruexportföreningen, Svenska Cellulosaföreningen och Svenska Såg-bladsfabrikantföreningen. Ej heller har bolaget fått avdrag för kostnad för anläggande av skogsvägar. RR: ej utredning beträffande föreningsavgifterna och ej fog för bolagets talan i övrigt. (RR:s utslag den 14/1 1953.)